

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudců Mgr. Věry Jachurové a Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobkyně: **L. R.**

zastoupená Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
se sídlem Praha 9, Poděbradská 5

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu evidované pod č. j. OAM-0367718-1/DO-2024 jako nepřijatelné dne 25. 6. 2024

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil dne 25. 6. 2024 její žádost o udělení dočasné ochrany zaevidovanou pod č. j. OAM-0367718-1/DO-2024 z důvodu nepřijatelnosti žádosti, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně o udělení dočasné ochrany zaevidované pod č. j. OAM-0367718-1/DO-2024.

Shodu s prvopisem potvrzuje I.V.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhala toho, aby soud určil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že jí dne 25. 6. 2024 vrátil žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou, byl nezákonný. Zároveň požadovala, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jejích práv a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti.
2. V žalobě žalobkyně uvedla, že po vypuknutí války na Ukrajině vycestovala v březnu 2022 spolu se svou dcerou a vnukem z Ukrajiny. Cestovala přes Bulharsko, kde strávila 5 dní a poté pokračovala do České republiky, kde jí byla udělena dočasná ochrana. Status dočasné ochrany požívala do 15. 3. 2024, následně se ale nezaregistrovala k prodloužení dočasné ochrany, neboť se ze zdravotních důvodů nebyla schopna dostavit na KACPU. Po zlepšení zdravotního stavu se dne 25. 6. 2024 dostavila do KACPU, aby o dočasnou ochranu znovu požádala, její žádost však byla vyhodnocena jako nepřijatelná. Důvodem nepřijatelnosti žádosti bylo získání dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie, přičemž žalobkyně byla informována, že v březnu 2022 jí byla udělena dočasná ochrana v Bulharsku. Toho si však nebyla vědoma, neboť o dočasnou ochranu v Bulharsku nežádala. Bulharskem pouze projížděla na cestě do České republiky, a dočasná ochrana jí tak zřejmě byla udělena bez jejího vědomí. Žalobkyně není schopna ověřit pravdivost tvrzení o udělení dočasné ochrany v Bulharsku, neboť ztratila pas a nyní má nový. I pokud by jí ovšem dočasná ochrana v Bulharsku udělena byla, je vyhodnocení její žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné v rozporu s právními předpisy. Žalobkyně se nyní nachází na území České republiky bez pobytového oprávnění, přičemž údajného pobytového oprávnění v Bulharsku nemůže využít, neboť v České republice žije se svou dcerou a vnukem a kvůli špatnému zdravotnímu stavu je závislá na jejich péči. Na Ukrajinu se nemůže vrátit kvůli bezprostřednímu ohrožení života civilisty v mezinárodním ozbrojeném konfliktu. Neudělení dočasné ochrany je tedy v rozporu s principem nenavrácení, kterým je Česká republika vázána prostřednictvím mezinárodních závazků.
3. Žalobkyně je přesvědčena, že žaloba je přípustná, neboť § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“) nelze pro rozpor s právem EU aplikovat.
4. Nezákonnost zásahu spatřuje žalobkyně ve skutečnosti, že nepřijatelnost žádosti o dočasnou ochranu u cizince, který již v minulosti požádal o dočasnou ochranu v jiném členském státě EU nebo mu tam byla udělena, je v rozporu se směrnicí Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001, o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) a prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „prováděcí rozhodnutí“). Prokázání státní příslušnosti, pobytu na Ukrajině a případně rodinné vazby jsou dostatečné k okamžité registraci osoby k dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně nezná jako důvod pro vyloučení přístupu cizince k dočasné ochraně „podání žádosti o dočasnou ochranu v jiném členském státě“. Lex Ukrajina v tomto

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

směru odporuje směrnici o dočasné ochraně. Uvedenému svědčí i právo cizince pobývat v zemi dle svého výběru. Toto právo je zakotveno například v bodu 16 preambule prováděcího rozhodnutí. Žalobkyně též poukázala na bod 15 preambule prováděcího rozhodnutí, kterým se členské státy dohodly, že nebudou uplatňovat článek 11 směrnice o dočasné ochraně. Odkázala na obsah dokumentu *“Frequently asked questions received on the interpretation of the Temporary Protection Directive and Council implementing Decision 2022/382”*, v němž se Komise vyjadřovala k otázkám souvisejícím s aplikací prováděcího rozhodnutí. Zdůraznila, že ačkoli uvedený dokument není formálním pramenem práva, představuje společně s dalšími obdobnými dokumenty tzv. *“soft law”*, jež může sloužit jako jeden z doplňujících zdrojů při interpretaci unijního práva. S odvoláním na praxi jiných členských států uvedla, že státy aplikují možnost přemístění do jiných států na základě výkladu orgánů EU. *Temporary protection platform* slouží ke sledování toho, kdo a kde získal dočasnou ochranu, aby v případě udělení dočasné ochrany mohl nový stát udělující dočasnou ochranu informovat stát, který posledně udělil dočasnou ochranu. To znamená, aby byl předchozí záznam o udělení dočasné ochrany vymazán, resp. dočasná ochrana byla zrušena. Neslouží ovšem k tomu, aby stát měl přehled o tom, komu nemůže dočasnou ochranu již udělit. To souvisí také s čl. 26 odst. 4 směrnice o dočasné ochraně.

5. Žalobkyně si bulharskou dočasnou ochranu neprodložovala, a lze tak předpokládat, že tato dočasná ochrana je již zaniklá. Zároveň by však nebylo překážkou, pokud by dočasná ochrana udělená jí Bulharskem byla stále platná například z důvodu automatického prodlužování, neboť jediným důsledkem dvojí registrace žádosti o dočasnou ochranu může být odnětí práv plynoucích z udělení dočasné ochrany v členském státě, který se daná osoba rozhodla opustit, nikoliv však odmítnutí dočasné ochrany v druhém členském státě.
6. Žalobkyně shrnula, že ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) a d) Legis Ukrajina je v rozporu s čl. 28 směrnice o dočasné ochraně, s čl. 15 preambule a s čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí. V případě rozporu ustanovení vnitrostátního práva s právem EU je soud povinen od takové vnitrostátní právní normy odhlédnout a nepoužít ji. Zásah spočívající ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu z důvodu nepřijatelnosti je tedy zásahem nezákonným.
7. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ve vyjádření k žalobě zdůraznil, že žalobkyně figuruje v platformě pro výměnu informací o držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy *Temporary Protection Platform* (TPD) jako držitelka dočasné ochrany v Bulharsku. Není tudíž osobou, která by prchala před nebezpečím vyvolaným ruskou agresí v zemi svého původu. Žalobkyně sice využívá svého práva na dočasnou ochranu, nicméně činí tak nikoli z důvodu, aby v České republice hledala tuto ochranu, ale proto, aby zde mohla pobývat společně se svými známými. Tento postup je bohužel spíše zneužitím institutu dočasné ochrany, která slouží k ochraně osob prchajících před válečným konfliktem a nikoli k pobytu v členském státě EU z důvodu existence společenského zázemí. Z formulace ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina jednoznačně plyne, že k naplnění důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu postačí, pokud cizinec v jiném členském státě dočasnou ochranu získal; žádná další podmínka již není třeba.
8. Žalovaný má jako správní orgán povinnost postupovat v souladu se zákonem. Přímě aplikovatelné, resp. použitelné ve vnitrostátním právu jsou z unijních aktů pouze nařízení, nikoli směrnice. Pokud jde o směrnici o dočasné ochraně, tato byla do vnitrostátního práva transponována zákonem č. 221/2003 Sb., a tato transpozice byla provedena úplně, tudíž žádná část směrnice o dočasné ochraně není přímo aplikovatelná ve vnitrostátním právu.

9. Povinnost členského státu vydat držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany se podle směrnice o dočasné ochraně omezuje pouze na případy uvedené v čl. 15 této směrnice a na případy uvedené v čl. 26 uvedené směrnice. V obou případech se předpokládá předchozí dohoda členských států na přemístění držitele dočasné ochrany a jejich souhlas. Žádná taková dohoda mezi orgány České republiky a Bulharska v případě žalobkyně neexistuje.
10. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina podle žalovaného pouze zaplňuje mezery ve stručné a minimalistické úpravě směrnice o dočasné ochraně, která tak ponechává prostor právnímu řádu členských států, aby tyto mezery zaplnily. Tato úprava ani nerozšiřuje nad rámec čl. 28 směrnice o dočasné ochraně důvody, pro něž je cizinec z poskytnutí dočasné ochrany vyloučen vůbec. Vnitrostátní právní úprava reaguje pouze na situace, kdy se při neexistenci dohody podle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně snaží držitel dočasné ochrany v jiném členském státě získat dočasnou ochranu znovu v České republice.
11. Cizinci sice ve smyslu prováděcího rozhodnutí mají právo vybrat si členský stát, ve kterém o udělení dočasné ochrany požádají, to ovšem neznamená a ani nemůže znamenat, že by měli možnost si mezi členskými státy přebírat a postupně žádat o udělení dočasné ochrany v několika z nich, než si vyberou ten, který jim bude vyhovovat nejlépe. Prioritou je zajištění dočasné ochrany osobám, které jí dosud v žádném členském státě nedisponují a sloučení úzkého jádra členů rodiny pobývajících v různých členských státech. Kapacity příslušných orgánů členských států jsou určeny pro nově přichozí prchající osoby a nikoli pro držitele dočasné ochrany, kteří již tímto statutem, a tedy i souvisejícími právy, disponují v jiném členském státě.
12. Dne 26. 3. 2025 zaslal žalovaný soudu další vyjádření, v němž reflektoval závěry rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 27. 2. 2025, *Krasiliva*, C-753/23 (dále jen „rozsudek Krasiliva“), v němž Soudní dvůr EU odpověděl na předběžné otázky Nejvyššího správního soudu ohledně výkladu právních předpisů souvisejících s projednávanou věcí. Podle žalovaného tento rozsudek na případ žalobkyně aplikovat nelze, protože v jejím případě došlo k udělení dočasné ochrany v jiném členském státě, a proto na ni dopadá § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina, zatímco Soudní dvůr EU se zabýval skutkově odlišnou situací, kdy žadatelka o dočasnou ochranu v České republice měla současně požádáno o týž pobytový titul ve Spolkové republice Německo, kde doposud nebylo o žádosti rozhodnuto [řešil tedy jen důvod nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. c) Legis Ukrajina]. Žalovaný se nadále domnívá, že není možný druhotný pohyb mezi jednotlivými členskými státy EU osob, jimž byla dočasná ochrana přiznána.
13. Žalovaný následně dne 17. 4. 2025 zaslal soudu další vyjádření navazující na rozsudek Krasiliva a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2025 č. j. 5 Azs 273/2023-27 a ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42. Navrhl, aby soud položil Soudnímu dvoru EU předběžnou otázku ohledně souladu § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina s evropským právem a dále vyjádřil nesouhlas se závěry Nejvyššího správního soudu ohledně možnosti sekundárního pohybu osob.
14. Soud o žalobě uvažil následovně.
15. Žaloba je přípustná. Soudní dvůr EU v rozsudku Krasiliva dovodil, že čl. 47 Listiny základních práv EU vyžaduje, aby osoba žádající o dočasnou ochranu ve smyslu směrnice o dočasné ochraně měla přístup k účinné soudní ochraně. Ustanovení § 5 odst. 2 Legis Ukrajina je tedy rozporný s čl. 47 Listiny základních práv EU, a soud proto neaplikoval

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

soudní výlukou dle uvedeného ustanovení. Pro úplnost lze dodat, že Nejvyšší správní soud v tomto směru v reakci na rozsudek Krasiliva překonal svou dřívější opačnou judikaturu a dovodil, že soudní výlukou nelze aplikovat (viz jeho rozsudek ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42).

16. Žaloba je důvodná.
17. Úvodem je třeba konstatovat, že Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42 podrobně posoudil (ne)soulad § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina s unijním právem a své závěry strukturovaně a přesvědčivě odůvodnil. Městský soud v Praze již tyto závěry následoval například ve svých rozsudcích ze dne 23. 4. 2025 č. j. 10 A 6/2025-61, ze dne 29. 4. 2025 č. j. 3 A 79/2024-46 nebo ze dne 30. 4. 2025 č. j. 17 A 10/2024-50. Soud v nynější věci nevidí důvod se od již dříve vyslovených závěrů svých i Nejvyššího správního soudu odchýlovat, a proto na ně bude dílem odkazovat a dílem je pro přehlednost stručně zopakuje.
18. Ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
19. První, druhá, čtvrtá a pátá podmínka jsou splněny. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do práv žalobkyně. Svou povahou tento úkon žalovaného, který je nepochybně zaměřen přímo proti žalobkyni, není rozhodnutím a jeho zákonnost je přezkoumatelná v řízení o zásahové žalobě (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017 č. j. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS).
20. Zbývá posoudit podmínku třetí, tj. zákonnost postupu žalovaného. Žalovaný je přesvědčen, že žalobkyni je zapovězeno získání dočasné ochrany (resp. přesněji oprávnění k pobytu plynoucího z dočasné ochrany – k tomu srov. body 30-34 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42) proto, že její dočasná ochrana v Bulharsku stále trvá, tedy její žádost je podle něj nepřijatelná z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina.
21. Obecně lze přisvědčit žalovanému, že institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., osobu z dočasné ochrany nevylučuje. Lze mu dát za pravdu i v závěru, že čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany je možné pouze v jednom členském státě (bod 16 prováděcího rozhodnutí). Samotná směrnice o dočasné ochraně pak nezakládá držitelům dočasné ochrany bez dalšího právo volby hostitelského členského státu; předně je na členských státech, aby mezi sebou ujednaly, který z nich dané osoby přijme a poskytne jim práva plynoucí z dočasné ochrany na svém území. Z toho plyne, že uvedená směrnice nepředvídá ani právo držitele dočasné ochrany „primární volby“ členského státu, což logicky znamená, že nepředvídá ani právo „sekundární volby“.
22. Členské státy ale v případě osob vysídlených kvůli invazi ruských vojsk na Ukrajinu zvolily odlišný postup. Prováděcí rozhodnutí doplnily o dohodu o vyloučení aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, který upravuje mechanismus vnitro-unijního nuceného

navracení nelegálně pobývajících držitelů dočasné ochrany do hostitelského členského státu. Režim předvídaný směrnicí o dočasné ochraně (mechanismus určení, jak budou osoby požívající dočasné ochrany mezi jednotlivé členské země rozděleny), tudíž u ukrajinských státních příslušníků není možno použít.

23. Nejvyšší správní soud výlukou aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně a právo vysídlených osob zvolit si hostitelský stát plynoucí z čl. 2 odst. 1 prováděcího nařízení vyložil tak, že držitelé dočasné ochrany z Ukrajiny mají právo primární volby členského státu, v němž jim má být poskytnut komplex práv s touto ochranou spojených, a tento režim nutně zahrnuje i volbu sekundární. Tyto úvahy podrobně vysvětlil v bodech 53-70 rozsudku ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42. Generální výluka aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně znamená nutnost otevřít druhotný pohyb napříč členskými státy nejen fakticky, ale rovněž legálně. Opačný výklad by smysl výluky popíral. Názor žalovaného, že osoby vysídlené nemají právo druhotné volby hostitelského státu a přesunu mezi členskými státy, je mylný.
24. Městský soud v Praze se v minulosti vyjádřil též k dalším podpůrným argumentům, které žalovaný vznesl v obdobných řízeních, a to například v rozsudku ze dne 29. 4. 2025 č. j. 3 A 79/2024-46 nebo ze dne 30. 4. 2025 č. j. 17 A 10/2024-50. Také s těmito závěry se soud plně ztotožňuje a pouze ve stručnosti je nyní zopakuje.
25. Žalovaný výlukou čl. 11 směrnice o dočasné ochraně činí spornou s poukazem na jednostranná prohlášení ČR a Německa [příloha Návrhu prováděcího rozhodnutí Rady o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 – Prohlášení Německa a České republiky, dokument Rady č. 11031/24]. Právní irelevanci těchto jednostranných prohlášení se již zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudcích č. j. 1 Azs 174/2024-42 (bod 59) a č. j. 1Azs 336/2024-42 (bod 59). Žalovaný neuvedl žádnou novou skutečnost, která by závěry Nejvyššího správního soudu zpochybnila.
26. Nelze přisvědčit argumentaci žalovaného, že závěr o nemožnosti aplikace důvodu nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina nedůvodně zakládá privilegované postavení žadatelů o dočasnou ochranu. Systém nakládání s vysídlenými osobami dle prováděcího rozhodnutí stanovil *ad hoc* speciální kritéria týkající se tohoto jednoho případu hromadného vysídlení osob. Nejedná se proto o obecné zakotvení příznivějšího právního standardu, než který platí v případě jiných cizinců či občanů EU, jejichž pohyb mezi státy EU podléhá určitým pravidlům. Žalovaný též nepřiléhavě poukazuje na právní úpravu přemísťování osob žádajících o azyl dle tzv. Dublinského nařízení. Na rozdíl od osob žádajících o azyl jsou držitelé dočasné ochrany v odlišném postavení, jelikož se u nich nepočítá s pobytem přesahujícím existenci důvodu pro udělení dočasné ochrany. Není u nich proto dán případný důvod pro přísnější regulaci druhotného pohybu, jelikož jejich pobyt (ať v prvním či druhém členském státě) bude na základě tohoto pobytového titulu vždy pouze dočasný.
27. Žalovaný se mýlí též v tom, že možnost druhotného pohybu osob s dočasnou ochranou dovozená Nejvyšším správním soudem odporuje smyslu a účelu směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně nevylučuje možnost podat žádost o dočasnou ochranu poté, co již byla dočasná ochrana žadateli poskytnuta v jiném členském státě, pouze z ní vyplývá, že žadatel by neměl požívat dočasné ochrany ve vícero státech *současně*. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina se týká pouze osob pod *souběžnou* dočasnou ochranou jiného členského státu.

28. To, že v konkrétním případě došlo ke zneužití práva, musí správní orgán jednak prokázat a následně též náležitě odůvodnit. Kvůli zneužití práva by žalovaný mohl zamítnout žádost žalobkyně o dočasnou ochranu teprve po věcném přezkumu žádosti. „*Takový postup již z povahy věci není možný, pokud se správní orgán návrhem účastníka řízení bez dalšího odmítne zabývat a vůbec žádné řízení nevede.*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2025, č. j. 5 Azs 190/2024-20, bod 25). Soud obiter dictum uvádí, že žalovaný by se měl v rámci případného zkoumání, zda se ze strany žalobkyně jednalo o zneužití práva, zabývat i tím, zda uvedený důvod jejího přesídlení do ČR není naopak bodem 16 preambule k prováděcímu rozhodnutí pojat jako dovolená možnost chování.
29. Žalobkyně měla právo na přemístění se do jiného členského státu. Tento členský stát jí musí v souladu s čl. 8 směrnice vydat povolení k pobytu. Právní úprava nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. písm. d) Legis Ukrajina však tomuto právu odporuje, a proto ji nelze aplikovat.
30. Žalobkyní tvrzený zásah spočívá v tom, že jí žalovaný vrátil její žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou z důvodu, že již získala dočasnou ochranu v jiném členském státě. Tento důvod ale pro rozpor s čl. 8 nelze aplikovat. Žalovaný se tudíž dopustil nezákonného zásahu a stále se jej dopouští tím, že žádost žalobkyně věcně neposoudil. Žaloba je tedy důvodná. Soud proto prvním výrokem rozsudku určil, že tvrzený zásah je nezákonný. Druhým výrokem pak zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobkyně na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
31. Úkolem žalovaného bude v souladu s výše uvedenou judikaturou Nejvyššího správního soudu primárně přijmout žádost k věcnému posouzení. V rámci jejího posuzování musí jednak poučit žalobkyni o nemožnosti souběžného využívání dočasné ochrany ve více členských státech, a zároveň prověřit, zda udělením dočasné ochrany v České republice automaticky zanikne dočasná ochrana udělená v Bulharsku. Pokud tomu tak nebude, vyzve žalobkyni, aby sama učinila kroky ke vzdání se dočasné ochrany v jiném členském státě, resp. jejímu ukončení. Za tím účelem stanoví žalobkyni přiměřenou lhůtu a poskytne jí nezbytnou součinnost. Teprve pokud takové výzvě žalobkyně nevyhoví, může žalovaný její žádost zamítnout. V podrobnostech viz bod 78 odřádku č. 4 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42.
32. Právní názor vyslovený v tomto rozsudku je pro žalovaného závazný. Závaznost výroku rozsudku plyne přímo ze zákona (§ 54 odst. 6 s. ř. s.). Platí přitom, že rozsudek je individuální právní akt, jímž soud vrchnostenským způsobem vyslovuje svůj právní názor; tato forma rozhodnutí je tudíž závazná jako celek (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008 č. j. 2 Afs 67/2008-112). Nejvyšší správní soud též vysvětlil, že výrok rozsudku ve věci žaloby proti nezákonnému zásahu „*je třeba vykládat v návaznosti na odůvodnění rozsudku*“ (rozsudek ze dne 1. 12. 2022 č. j. 6 As 237/2021-56). V bodě 33 právě citovaného rozsudku je vysvětleno, že zavázal-li správní soud žalovaného k určitému postupu za určitých podmínek, je žalovaný povinen se tohoto postupu držet. Opačný závěr by popíral smysl a význam zásahové žaloby.
33. Soud nepředložil Soudnímu dvoru EU předběžnou otázku ohledně slučitelnosti § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina s evropským právem, jak navrhoval žalovaný, a to primárně proto, že uvedená otázka byla již náležitě vyložena Nejvyšším správním soudem v kontextu existující judikatury Soudního dvora EU. Nejvyšší správní soud v bodech 43–46 rozsudku

ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42 vysvětlil tři hlavní důvody, proč nepoložil takovou předběžnou otázku on. Neučinil tak proto, že i) z rozsudku Krasiliva a jemu předcházejícího postupu plyne, že Soudní dvůr EU nepovažoval otázky za nové či problematické, ii) Soudní dvůr EU poskytuje toliko rámcová vodítka a je na soudech členských států „finálně“ posoudit slučitelnost vnitrostátního práva s unijními předpisy, iii) poskytnutí včasné ochrany osobám přesídleným z Ukrajiny převažuje nad „*abstraktními imperativy jednotného výkladu ve všech detailech*“. Tyto důvody si soud osvojil i v nynější věci a v neposlední řadě připomíná, že pokládání předběžných otázek není jeho povinností, nýbrž „jen“ možností (čl. 267 alinea druhá Smlouvy o fungování EU).

34. Soud neshledal důvod provádět ve věci dokazování a za tím účelem nařídít ústní jednání, neboť veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly i procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy v žalobkyní i žalovaným doložených písemnostech, které jsou oběma stranám známy. O věci samé proto soud rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. (žalobkyně nevyjádřila nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání a žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil).
35. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl třetím výrokem rozsudku podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měla plný úspěch žalobkyně, které ale žádné důvodně vynaložené náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 20. května 2025

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu